

Drs. A. Boers

PR No. 25-84

**RAMING VAN DE BEDRIJFSUITKOMSTEN
IN 1984 VAN DE FRUITTEELTBEDRIJVEN**

Mei 1985

**Landbouw-Economisch Instituut
Afdeling Tuinbouw**

REFERAAT

RAMING VAN DE BEDRIJFSUITKOMSTEN IN 1984 VAN DE FRUITTEELTBEDRIJVEN

Boers, A.

Den Haag, Landbouw-Economisch Instituut, 1985

9 p.

Vooruitlopend op de definitieve resultaten zijn de bedrijfsuitkomsten in 1984 (oogstjaar '84-'85) van fruitteeltbedrijven geraamd. Naast ondernemersoverschot, arbeidsopbrengst en ondernemersinkomen worden de belangrijkste kostensoorten vermeld.

In 1984 heeft een teruggang plaatsgevonden van rentabiliteit en inkomen. De kosten van het gemiddelde fruitteeltbedrijf worden niet zoals in 1983 goedge maakt door de opbrengsten. Oorzaak is de matige prijsvorming met name bij appels. De toename van de produktie per bedrijf kan een omzetsdaling niet voorkomen.

Een gunstige ontwikkeling is de toenemende betekenis in de totale omzet van de nieuwe rassen met relatief hoge prijzen (met name Jonagold en Elstar), die in de afgelopen jaren zijn ingeplant.

Fruitteelt/Ramingen/Rentabiliteit/Inkomen/Nederland

Overname van de inhoud toegestaan, mits met duidelijke bronvermelding.

Inhoud

	Blz.
1. INLEIDING	5
2. BEREKENINGSWIJZE VAN DE GERAAMDE BEDRIJFSUITKOMSTEN	6
3. DE GERAAMDE BEDRIJFSUITKOMSTEN IN 1984	7
BIJLAGE	
1. Raming van de resultaten per bedrijf, de arbeidsopbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer in gld. in de fruitteelt in 1984 in vergelijking met de resultaten in 1983	9

1. Inleiding

Het doel van het onderzoek is inzicht te verkrijgen in de bedrijfseconomische resultaten van de fruitteelt in 1984. Daar op dit tijdstip nog geen uitgewerkte LEI-boekhoudingen van de aan het rentabiliteits- en financieringsonderzoek deelnemende bedrijven beschikbaar zijn, moeten de resultaten worden geraamd.

Voor de fruitteelt is per bedrijf het geraamde ondernemersoverschot - zijnde het verschil tussen opbrengsten en kosten - weergegeven. Het ondernemersoverschot is tevens per f 100,- kosten uitgedrukt. Daarnaast is de arbeidsopbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer vermeld. De arbeidsopbrengst per ondernemer is samengesteld uit het ondernemersoverschot vermeerderd met de berekende vergoeding voor de handenarbeid van de ondernemer. Het ondernemersinkomen omvat de arbeidsopbrengst van de ondernemer vermeerderd met het saldo van de berekende en de betaalde rente, alsmede de ontvangen rentesubsidie.

De belangrijkste kostensoorten, de opbrengst en het ondernemersoverschot zijn tenslotte ook per eenheid teeltoppervlakte vermeld.

Een indruk van de verwachte resultaten op tuinbouwbedrijven is van belang voor het Ministerie van Landbouw en Visserij en voor het tuinbouwbedrijfsleven.

2. Berekeningswijze van de geraamde bedrijfsuitkomsten

De ramingen zijn uitgevoerd aan de hand van de kosten- en opbrengstenontwikkelingen die in 1984 t.o.v. 1983 zijn opgetreden. De cijfers van de bedrijfsuitkomsten in 1983 hebben hierbij mede als uitgangspunt gediend.

Informatie is ingewonnen omtrent wijzigingen in het grondgebruik, rooi- en aanplantactiviteiten en de oogstomvang van deelnemers aan het rentabiliteits- en financieringsonderzoek in de fruitteelt. Tevens is gelet op gegevens als totale handelsproductie, afzetverloop, prijsvorming en voorraadposities in de bedrijfstak.

De ramingen van de kosten zijn gebaseerd op de gemiddelde prijsstijgingen van de afzonderlijke kostensoorten in 1984. Hierbij is tevens rekening gehouden met veranderingen in de verbruikte hoeveelheden.

Uitgaande van de basispremie en de gemiddelde kleinschaligheidstoeslag van de Wet Investerings Rekening (WIR) is voor 1984 de nieuwwaarde van de bedrijfsgebouwen en vaste installaties met 17%, en van de werktuigen, machines e.d. met 18% verlaagd. De kosten van rente en afschrijving worden gebaseerd op de nieuwwaarde van de betrokken bedrijfsmiddelen verminderd met de genoemde normatieve aanspraken op WIR-premies. Ook de waarde van de vaste plantopstanden is voor zover het elementen bevat waarvoor WIR-premie kan worden verkregen, dienovereenkomstig verminderd.

Bij de berekening van de rente over het in de slijtende duurzame produktiemiddelen geïnvesteerde vermogen is een rentevoet van 7% aangehouden (1983 7½%). Over het in de grond geïnvesteerde vermogen is 2½% en voor de vlottende middelen is 8½% rente berekend. De kosten van de handenarbeid van de ondernemer en de meewerkende gezinsleden zijn op CAO-basis (incl. werkgeversaandeel in de sociale lasten) gewaardeerd. In de berekende arbeidskosten van de ondernemer is geen beloning voor leiding en toezicht opgenomen.

Zowel bij de berekening van de kosten als van de opbrengsten is rekening gehouden met veranderingen in de gemiddelde bedrijfsstructuur, waardoor de aandelen van de verschillende kostenfactoren kunnen wijzigen. Dit heeft tot gevolg dat de procentuele kostenstijging per bedrijf kan afwijken van die per eenheid van opvervlakte. Ook met de opbrengstmutatie kan dit het geval zijn.

3. De geraamde bedrijfsuitkomsten in 1984

Op grond van de ontwikkeling van de hoeveelheden en de prijzen van de ingezette produktiemiddelen is ten opzichte van het voorgaande jaar in 1984 een toename van de totale kosten te verwachten met ca. 5% per bedrijf. Uitgaande van een beperkte uitbreiding van de oppervlakte pit- en steenvruchten gemiddeld per bedrijf, betekent dit een kostenstijging van 3 à 4% per ha.

Ten aanzien van de vernieuwingsactiviteiten van de bestaande beplantingen wordt voor 1984 een niveau ingeschat dat niet wezenlijk afwijkt van de twee voorliggende jaren. In verband hiermee moet een onveranderd - relatief hoog - kosten(volume) niveau voor materialen (o.a. bomen en palen) worden verwacht. Mede als gevolg van enige prijsstijging wordt een (nominale) kostenstijging voor materialen voorzien van 5%.

Voor arbeid is een kostenstijging geraamd van 5% per bedrijf. De arbeidskosten per uur namen met ca. 2% toe, bij een grotere hoeveelheid aangewende arbeid als gevolg van de grotere oogst- en produktieomvang in 1984.

De afleveringskosten (incl. sorteer- en koelkosten) zullen ca. 5% hoger zijn dan in 1983.

Mede in verband met het hoge investeringsniveau in machines en gebouwen e.d. in de afgelopen jaren wordt een stijging van de afschrijvingskosten van dode duurzame produktiemiddelen verwacht van 9%. Voor de plantopstanden wordt een toename van de afschrijvingskosten gerekend van 3%.

Voor de rentekosten wordt evenals in de twee voorgaande jaren - als gevolg van het gedaalde rentepeil - geen toename van de kosten per bedrijf verwacht. Voor de overige kosten wordt een toename van 9% geschat.

De prognose van de opbrengst fruit gemiddeld per bedrijf is enerzijds gebaseerd op de produktiecijfers per ras van deelnemers aan het rentabiliteits- en financieringsonderzoek in de fruitteelt en anderzijds op de prijsvorming per ras appels en peren op de veilingen (bron P.G.F.).

Voor appels wordt per bedrijf een beduidende toename (25 à 30%) van de produktie verwacht. Tussen de diverse rassen bestaan echter grote verschillen. Terwijl voor Golden Delicious een toename van 20% wordt verwacht, stijgt de produktie van Cox's O.P. nauwelijks. Daarentegen laat Goudreinette een stijging van 50 à 60% zien t.o.v. 1983. Een opvallende grote toename (ca. 75%) heeft plaats bij de nieuwe rassen (Jonagold, Elstar, Gloster en Karmijn), waar een groeiend deel van de inplant van de afgelopen jaren in (volle) produktie komt.

In tegenstelling tot de appels wordt voor peren geen verandering van de produktieomvang per bedrijf verwacht. Naast enige

toename bij het hoofdras Conference (15%) en bij de "overige" (stoof-)peren, is de produktie van de rassen Doyenné du Comice (-20%) en Beurré Hardy (-40%) belangrijk kleiner dan in 1983.

De prijsvorming van de appels van de oogst 1984 is tot en met april 1985, waarmee het afzetseizoen grotendeels verstreken is, aanzienlijk lager dan in 1983. Door de sterke produktiestijging van de nieuwe rassen die worden afgezet tegen een relatief hoog prijspeil, neemt het aandeel in de totale omzet snel toe. In 1984 zijn de vier eerdergenoemde nieuwe rassen gezamenlijk goed voor een groter omzetaandeel dan de afzonderlijke traditionele hoofdrassen. De totale produktie van appels zal naar verwachting tegen een 30% lagere prijs zijn afgezet.

Op grond van deze prijs- en produktieverwachtingen wordt voor appels een omzetsdaling van 10% berekend. De peren laten slechts een kleine prijsdaling zien en er wordt een omzetsdaling voorzien van 6%. De totale bedrijfsopbrengst per bedrijf (incl. berekende aanwas van vaste plantopstanden en overige (niet-fruit-) opbrengsten) zal vermoedelijk 6% lager zijn dan in 1983.

Met deze verwachtingen voor lagere opbrengsten en hogere kosten zullen de bedrijfsuitkomsten in 1984 het gunstige niveau van 1983 niet kunnen evenaren. Het gemiddelde verlies wordt geraamd op 10% van de kosten (1983 0%). Per ha pit- en steenvruchten betekent dit een verslechtering van ca. f 3.000,-.

De arbeidsopbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer worden becijferd op gemiddeld f 33.000,- resp. f 55.000,- (vorig jaar f 55.100,- resp. f 77.100,-).

De uitkomsten van de fruitbedrijven zijn weergegeven in bijlage 1.

Bijlage 1. Raming van de resultaten per bedrijf, de arbeidsopbrengst en het ondernemersinkomen per ondernemer in gid. in de fruitteelt in 1984 in vergelijking met de resultaten in 1983.

	Fruitteelt in Nederland	
	1983	1984
Oppervlakte pit- en steenvruchten gemiddeld per bedrijf (ha)	10,61	10,75
1. Uitkomsten		
a. per bedrijf		
kosten	302.600	317.500
opbrengsten	<u>302.100</u>	<u>285.400</u>
ondernemersoverschot	-500	-32.100
idem per f 100,- kosten	-0	-10
b. per ondernemer		
arbeidsopbrengst 1)	55.100	33.000
ondernemersinkomen 2)	77.100	55.000
2. Uitkomsten per ha pit- en steenvruchten		
Kosten:		
arbeid	10.420	10.790
rente	3.700	3.660
afschrijving	3.620	3.750
materialen	3.710	3.850
afleveringskosten	2.870	2.980
diverse kosten	<u>4.200</u>	<u>4.500</u>
totale kosten	28.520	29.530
Opbrengsten:		
fruit	21.010	18.870
aanwas vaste plantopstanden	3.350	3.300
overige opbrengsten	<u>4.120</u>	<u>4.370</u>
totale opbrengst	28.480	26.540
Ondernemersoverschot	-40	-2.990

- 1) Ondernemersoverschot + berekende kosten voor de handenarbeid van de ondernemer.
2) Arbeidsopbrengst + saldo van berekende en betaalde rente + rentesubsidie.